

kritičnom poviješću, da je kat. Crkva bila uvijek prvim pokretačem nesamo liječničkih, već i svih drugih znanosti. — „Skrb Crkve za umobolne“ („The Church and the Mentally Afflicted“; 360—389). Pisac se osvrće na onu pastvu, koje se potreba posuda osjeća, a koja je dandanas tako jako zanemarena sa strane tobožnjih humanitaraca. Jedino kat. Crkva ne zazire od takove pastve ni u prošlosti ni u sadašnjosti. Svjedočanstvom su mnoge kat. ustanove i zavodi za umobolne, kojima katolici samoprijetno posvećuju dobar dio istog svojeg života. Ističem ovdje vrlo zanimive Walsh-ove rasplete o spiritua-lizmu i ostalim savremenim psihopatičnim pojavama, s kojima modernl psihopate — i sami duševno bolesni — kušaju riješiti bolesti uma. Posljednji osebujni otsječak Walshova djela dolazi u prvom dodatku s naslovom „Tko je protivnik napretku znanosti (Opposition to Scientific Progress“; 39.)—412)? Tu pisac kao u nekom prijetku uspoređuje vrijednost kat. učenjaka sa vrijednošću nekatočkih.

Sva je pitanja prof. Walsh dubokim znanjem, vješto i pronicavo, objektivno i kritički obradio. Osim kritičnosti Walsh-ovom knjigom projevava i dosljednost misli, koju često uzalud tražimo po mnogim savremenim književnim proizvodima takove vrsti. Djelo je doduše pisano u kontroverznoj metodi, ali to nipošto nije na odmet djelu, jer se u takovom obliku lakše prati i pameti tok misli u toli važnim pitanjima.

Ovim radom otkrio je prof. Walsh nekoliko lijepih stranica za obranu kat. Crkve. Mislím, da ono s temelja ruši dojakošnje protivničke nazore antikatolika o kat. Crkvi. Ono je ponosni spomenik djelovanja kat. Crkve na polju svih znanosti. Stoga stavljamo na srce hrv. inteligenciji ovu zlatnu apologetičnu knjigu, ukusno sadržajem i vanjštinom.

A. L. Gančević, O. F. M.

Keppler Dr. Paul Wilhem von.
Homilien und Predigten,
Fünfte unveränderte Auflage,
Freiburg im Breisgau i Beč 1912.
Herder'sche Verlagshandlung. U

8° str. X. + 346. Cijena K 3'70
uvez. K 4'60.

Revni i učeni biskup u Rottenburgu podao je u ovoj knjizi nekoliko izragjene uzor-homilije na uporabu i pomoć propovjednicima, što ih je on sastavio kao profesor homiletike i predstojnik homiletskog seminarara sveučilišta u Tübingenu i Freiburgu, kao i nekoje propovijedi što ih je držao kao akademski propovjednik u Freiburgu. I drugi je razlog ovoj knjizi. Danas postoji struja, da se starinski običaj prvih propovjednika Crkve, kao što su sv. Iv. Zlatouski, sv. Gr-gur I. Vel., sv. Leon I. Vel. i dr., držati propovijedi u formi homilije opet uvede. Pa da tomu nastojanju i on sa svoje strane nešto realna doprinese, izdao je ovu knjigu. U njoj se sadržaje devet homilija, 18 propovijedi. U homilijama pretežno tumači evanđelje, a u dvijema i poslanice sv. Pavla. Propovijedi su mu većinom prigodne, napose dvije, koje je držao na euharističkom kongresu u Metz (g. 1907.) i Kölnu (g. 1909.). Na koncu knjige imade njegovo pastirsko pismo o radu. U ovim homilijama i propovijedima, koje su sa svom pomnjom obragjene, imade mnogo zlatno zrnice, mnogo dogmat-ske sadržine. Ali govorničkom nakitu, kako ga nalazimo u sličnim radnjama talijanskih, francuskih i poljskih propovjednika, nema traga. Nijemac je suhoparan, ukočen, odrezan. Knjigu preporučujemo.

Dr. J. Pazman.

Leben der seligen Margareta Maria Alacoque aus dem Orden der Heimsuchung Mariä. Nach dem von Kloster zu Paray-le-Monial herausgegebenen französischen Original. Freiburg im Breisgau i Beč 1912. Herder'sche Verlagshandlung. U 8° strana X. + 227. Cijena K 2'88. uvez. K 3'60.

Ova knjižica sadržaje životopis bl. Margarete i ujedno najstariju i najtočniju povijest, kada i kako je postala pobožnost spram presv. Srca Isusova, koja pobožnost nije više, hvala Bogu, tek neka osebujnost najpobožnijih, već opće dobro kršćan-

skoga svijeta. Kako se je ova ista pobožnost ovih posljednjih godina i u Hrvatskoj lijepo razgranila, doći će dobro svećenstvu ova knjižica u pomoć, kad prve nedjelje u mjesecu propovijeda bratovštinarima i župljanima o ovom predmetu. Knjižica je napisana točno, jasno i vjerno po francuskom izvorniku, koji je izdao samostan, u kojem je bl. Margarita boravila za cijelog svog života. Preporučujemo.

Dr. J. Pazman.

Najnovija ruska bogoslovska djela (Prema „Cerkovnij Vjesnik“. Petrograd 1911, 1912.)

П. Левитовъ, Современный аморализмъ и его виды. (Savremeni amoralizam i njegove vrste.) Rjazan 1911. str. 56. — Levitov je u ovoj maloj raspravi u kratko razložio ruskom društvu moderni imoralizam, crtajući krupnim potezima imoralizam naruralistički, estetički, eudemonistički. Materijal za ovu radnju crpao je iz djela Dostojevskoga, Tolstoja, Čehova, Gorkoga i Rozanova.

А. Смирновъ, Заветы двѣнадцати патриарховъ, сыновей Іакова. (Propisi dvanaestorice patrijara, sinova Jakovljevih.) Kazanj 1911. — „Propisi dvanaestorice patrijara, sinova Jakovljevih“ pripadaju apokrifnoj literaturi. Ovaj spomenik nema toliko literarne vrijednosti, koliko historične, jer nam crta vjerovanje, mišljenje i sudenje Židova u vrijeme Isusovo i tako u mnogo čemu osvjetljuje historiju najstarijeg kršćanstva. „Propisi dvanaestorice patrijara“ bili su rasprostranjeni u Bizantu i među slavenskim narodima. Osobiti su oni imali upliv na drevnu rusku literaturu. Profesor i protojerej Smirnov preveo je na ruski jezik ovaj apokrifni spomenik sa dugačkim predgovorom, u kojem razlaže historiju teksta. Kod prevadanja služio se najkritičnijim grčkim tekstom, što ga je izdao R. H. Charles u Oxfordu 1908.

А. Шаратовъ, Сборникъ поучений. (Zbirka pouka.) Sergijev Posad 1911. str. 95. c. 50 kop. — Šarapov je sastavio u ovom djelu dvanaest pouka za naobraženi krug slušateljstva na razne nedjeljne i praznične dane.

В. В. Болотовъ, Лекціи по исторіи древней церкви. (V. V. Bolotov,

Lekcije iz historije drevne crkve). Prvi dio radi o uvodu u crkvenu historiju, a izdao ga po smrti pisca profesor A. Brilijantov (Petrograd 1907. str. 234, cijena 2 rublja 25 kop.). Drugi dio djela obrađuje historiju crkve do Konstantina Velikog, a izdao ga isti Brilijantov (Petrograd 1910. str. 474. cijena 3 rublja.).

Юліанъ Кулаковскій, Історія Византіи. (Julian Kulakovski, Historija Bizanta). Kijev 1910. str. XVI + 536, cijena 3 rublja. — Bizantijska svjetska i crkvena historija od velike je i znamenite važnosti za historiju Slavena grčkoga obreda. Profesor Kijevske univerze Kulakovski primio se ovog teškog posla i izdao prvi svezak svoje historije Bizanta. U opširnom predgovoru (str. 1—144) govori o sudbini rimske imperije u četvrtom vijeku crtajući pojedine imperatore, dvor carski, građansku i vojnu upravu, unutarnji život carstva, kršćanstvo i Gote. Povijest Bizanta razlaže od Arkadija 395. god. do Anastazija 518. i redom crta vladanje careva: Arkadija, Teodozija, Markijana, Leona, Zenona, Anastazija opisujući građanske i crkvene događaje, što su se zbilj u vrijeme njihova carovanja.

М. Красноженъ, Толкователи каноническаго кодекса восточной церкви: Аристинъ, Зонара и Балзамонъ (M. Krasnožen, Tumačitelji kanonskog kodeksa istočne crkve: Aristin, Zonara, Balzamon). Drugo ispravljeno i popunjeno izdanje Jurjev 1911. Ovaj uvaženi ruski kanonista crta u svom djelu život trojice najznamenitijih istočnih tumačitelja kanona: Aristena, Balzamona i Zonare, koji u istočnoj crkvi uživaju veliki ugled. Krasnožen ne opisuje samo život ovih prvaka, već podrobno i opširno crta njihov ogromni rad, crkveno-pravno značenje njihova tumačenja. Djelo je važan prilog za juridičnu kanonsku literaturu, a osobito u naše vrijeme, kadno razni reformatori hoće da reformiraju disciplinu istočne crkve ne prema starim posvećenim kanonima, nego prema državnim modernim uredbama.

Титовъ, Краткое историческое описание Кіево-Печерской Лавры и другихъ святынь и гостопримѣчательностей города Кіева (Titov, Kratki historički opis Kijevo-Pečerske